

Spojené veci C-182/03 a C-217/03

Belgické kráľovstvo

a

Forum 187 ASBL

proti

Komisii Európskych spoločenstiev

„Štátna pomoc – Schéma existujúcej pomoci – Daňový režim koordinačných centier usadených v Belgicku – Žaloba združenia – Prípustnosť – Rozhodnutie Komisie, podľa ktorého tento režim nepredstavuje pomoc – Zmena posúdenia Komisiou – Článok 87 ods. 1 ES – Ochrana legitímnej dôvery – Všeobecná zásada rovnosti“

Abstrakt rozsudku

1. *Žaloba o neplatnosť – Fyzické alebo právnické osoby – Akty, ktoré sa ich priamo a osobne týkajú*

(Článok 230 ES)

2. *Žaloba o neplatnosť – Fyzické alebo právnické osoby – Akty, ktoré sa ich priamo a osobne týkajú*

(Článok 230 ES)

3. *Pomoc poskytovaná štátmi – Existujúca pomoc*

[Články 87 ES a 88 ES; nariadenie Rady č. 659/1999, článok 1 písm. b) bod v)]

4. *Pomoc poskytovaná štátmi – Preskúmanie Komisiou*

(Článok 87 ES)

5. *Pomoc poskytovaná štátmi – Pojem*

(Článok 87 ods. 1 ES)

6. *Pomoc poskytovaná štátmi – Pojem*

(Článok 87 ods. 1 ES)

7. *Akty inštitúcií – Odôvodnenie – Povinnosť – Rozsah*

(Článok 253 ES)

8. *Právo Spoločenstva – Zásady – Zásada ochrany legitímnej dôvery – Podmienky*

9. *Pomoc poskytovaná štátmi – Rozhodnutie Komisie, ktoré nariaďuje zrušiť daňový režim poskytovaný formou povolenia*

1. Podľa článku 230 ES môže fyzická alebo právnická osoba podať žalobu proti rozhodnutiu určenému inej osobe, len keď sa jej toto rozhodnutie týka priamo a osobne.

S ohľadom na túto druhú podmienku, skutočnosť, že sporné ustanovenie má na základe svojej povahy a dosahu všeobecný charakter v tom, že sa vo všeobecnosti použije na zúčastnené hospodárske subjekty, nevylučuje, že by sa mohlo osobne týkať niektorých z nich.

Fyzická alebo právnická osoba sa môže považovať za osobne dotknutú len vtedy, ak sa jej sporné ustanovenie dotýka v dôsledku určitých špecifík jej vlastných alebo istých skutkových okolností, ktoré ju odlišujú od iných osôb.

V tomto ohľade, pokiaľ sa napadnutý akt dotýka skupiny osôb, ktoré boli určené alebo ich bolo možné určiť v čase prijatia tohto aktu a v závislosti od kritérií vlastných členom tejto skupiny, môžu tieto osoby byť osobne dotknuté týmto aktom, pokiaľ tvoria súčasť úzkeho okruhu hospodárskych subjektov. To je prípad podnikov, ktorým rozhodnutie Komisie v oblasti štátnej pomoci bráni v tom, aby sa výhoda vyplývajúca z odchýlnych vnútroštátnych daňových opatrení predžila až do konečného dátumu, prípadne aby obnovenie tejto výhody, o ktorú žiadajú a na ktorú majú údajne nárok, im bolo schválené.

(pozri body 55, 58 – 64)

2. Združenie poverené ochranou kolektívnych záujmov podnikov v zásade nie je oprávnené podať žalobu o zrušenie proti konečnému rozhodnutiu Komisie v oblasti štátnej pomoci okrem prípadu, že by tieto podniky alebo aspoň niektoré z nich boli oprávnené v tejto veci osobne konať.

(pozri bod 56)

3. Nariadenie č. 659/1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88] Zmluvy o ES, ktoré upravuje výkon právomocí Komisie, ktoré jej priznáva článok 88 ES, neurčuje, čo je potrebné rozumieť pod pojmom „vývoj spoločného trhu“ uvedenom v jeho článku 1 písm. b) bode v), ktorý upresňuje, že opatrenie, ktoré nepredstavuje pomoc v čase, keď nadobudlo svoju účinnosť, je potrebné považovať za existujúcu pomoc, pretože sa stalo „pomocou v dôsledku vývoja spoločného trhu“. Tento pojem, ktorý možno chápať ako zmenu ekonomickej a právnej situácie v oblasti dotknutej príslušným opatrením, sa nevzťahuje na prípad, kde Komisia zmení svoje posúdenie z jediného dôvodu, ktorý spočíva v prísnejšom uplatnení pravidiel Zmluvy v oblasti štátnej pomoci.

V každom prípade je potrebné zdôrazniť, že nariadenie predstavuje sekundárny právny akt prijatý ako vykonávací predpis k článkom 87 ES a 88 ES, ktorý nemôže zúžiť právny dosah týchto článkov o to viac, že práve z nich vyplýva právomoc Komisie. Článok 88 ods. 1 ES ukladá Komisii povinnosť priebežne skúmať systémy pomoci existujúcej v štátoch a navrhovať im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie spoločného trhu. Odsek 2 tohto článku dovoľuje Komisii v prípade, že neuspje so svojimi návrhmi, prinútiť príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zrušiť alebo upraviť.

Z toho vyplýva, že Komisia si splnila úlohu, ktorá jej vyplýva z článku 88 ES, tým, že sa rozhodla pristúpiť k opätovnému preskúmaniu daňového režimu uplatňovaného na určité podniky v členskom štáte, hoci v predchádzajúcich rozhodnutiach tento režim nebol považovaný za pomoc, ale pracovná skupina Rady ho označila za škodlivý pre spoločný trh a Komisia na ňu použila

kontrolný postup vzťahujúci sa na existujúcu pomoc, na základe ktorého dospela k záveru, že tento režim predstavuje štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom. Z tohto dôvodu sú právnym základom tohto rozhodnutia články 87 ES a 88 ES.

Keďže bola dodržaná zásada zákonnosti, toto rozhodnutie predstavuje určitý akt, ktorého uplatniteľnosť bola predvídateľná pre dotknuté osoby. Následne toto rozhodnutie nie je v rozpore so zásadou právnej istoty.

(pozri body 70 – 76)

4. V prípade programu pomoci sa môže Komisia obmedziť na štúdium vlastností príslušného programu, aby zistila, či predstavuje citeľnú výhodu pre jeho príjemcov oproti ich konkurentom. Navyše nie je ani povinná skúmať každý osobitný prípad, v ktorom sa tento režim uplatňuje.

(pozri bod 82)

5. Pojem pomoci môže zahŕňať nielen poskytnutie prostriedkov, ako sú subvencie, pôžičky alebo nadobudnutia úasti na základnom imaní podnikov, ale aj intervencie, ktoré v rôznych formách znižujú výdavky zvyčajne zaťažujúce rozpočet podniku, a ktoré teda bez toho, aby boli subvenciami v doslovnom výklade, majú rovnakú povahu a rovnaké účinky.

Štátnu pomoc predstavuje opatrenie, ktorým verejné orgány priznajú určitým podnikom oslobodenie od dane, ktoré aj keď nepredstavuje prevod štátnych prostriedkov, stavia príjemcu do finančnej situácie, výhodnejšej ako je situácia iných daňových subjektov.

(pozri body 86, 87)

6. Článok 87 ods. 1 ES ukladá, že sa má určiť, či v rámci daného právneho rámca môže vnútroštátne opatrenie vzhľadom na cieľ sledovaný týmto režimom zvýhodniť „určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru“ vo vzťahu k ostatným podnikateľom, ktorí sa nachádzajú v porovnateľnej situácii, pokiaľ ide o skutkové a právne okolnosti. V prípade kladnej odpovede sporné opatrenie spĺňa podmienku selektívnosti, ktorá je atribútom pojmu štátnej pomoci stanovenej týmto ustanovením.

(pozri bod 119)

7. Ak musí byť povinnosť odôvodnenia právneho aktu Spoločenstva, stanovená článkom 253 ES, prispôbená povahe tohto aktu a jasne a jednoznačne odhaľovať úvahy inštitúcie, ktorá je jeho autorom, takým spôsobom, ktorý umožní zúčastneným osobám pochopiť dôvodnosť tohto opatrenia a príslušnému súdnemu orgánu vykonať jeho preskúmanie, tak nie je potrebné, aby Komisia uviedla v rozhodnutí, ktorým konštatuje nezlučiteľnosť schémy pomoci so spoločným trhom, dôvody, pre ktoré vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach posúdila inak tú istú schému pomoci. Pojem štátna pomoc vystihuje objektívnu situáciu, ktorá sa posudzuje v ťase, keď Komisia prijíma svoje rozhodnutie.

(pozri bod 137)

8. Právo odvolávať sa na zásadu legitímnej dôvery sa vzťahuje na každú dotknutú osobu v situácii, keď inštitúcia Spoločenstva spôsobila vznik dôvodných očakávaní. Okrem toho sa nik nemôže dovolávať porušenia tejto zásady, pokiaľ mu administratíva neposkytla konkrétne záruky. Rovnako, pokiaľ je pozorný a obozretný hospodársky subjekt schopný predvídať prijatie opatrenia Spoločenstva spôsobilého ovplyvniť jeho záujmy, nemôže sa v prípade prijatia tohto opatrenia tejto zásady dovolávať.

ale aj v prípade, ak by sa pripustilo, že Spoločenstvo pôvodne vytvorilo situáciu spôsobilú vyvolať legitímnu dôveru, prevažujúci spoločný záujem by mohol brániť prijatiu prechodných opatrení na situácie, ktoré síce vznikli predtým, ako nadobudla účinnosť nová právna úprava, avšak môžu sa časom ešte meniť. Pokiaľ však takýto záujem neexistuje, potom nestanovenie prechodných opatrení určených na ochranu legitímnej dôvery hospodárskych subjektov v zachovanie právnej úpravy Spoločenstva môže byť považované za porušenie pravidla vyššej právnej sily.

(pozri body 147 – 149)

9. Zásadu ochrany legitímnej dôvery a zásadu rovnosti porušuje rozhodnutie Komisie, ktoré na rozdiel od odlišných predchádzajúcich posúdení, nariaďuje zrušiť osobitný daňový režim z toho dôvodu, že ide o štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom, ale nestanovuje prechodné opatrenia v prospech hospodárskych subjektov, ktorým platnosť povolenia, obnovovaného bez akýchkoľvek ťažkostí, potrebného na získanie výhod z tohto režimu, uplynie v deň jeho oznámenia alebo krátko po oznámení, súčasne však nebráni tomu, aby povolenia platné k tomuto dňu boli naďalej účinné niekoľko rokov, pretože uvedené hospodárske subjekty, ktoré sa v krátkom čase nemôžu prispôbiť zmene sporného režimu, mohli v každom prípade očakávať, že im rozhodnutie Komisie, ktorým sa mení jej predchádzajúce posúdenie, poskytne čas potrebný na účinné zohľadnenie tejto zmeny posúdenia a žiaden prevažujúci spoločný záujem nebráni poskytnutiu tohto potrebného času.

(pozri body 155 – 167, 172 – 174)

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 22. júna 2006 (*)

„Štátna pomoc – Schéma existujúcej pomoci – Daňový režim koordinačných centier usadených v Belgicku – Žaloba podaná združením – Prípustnosť – Rozhodnutie Komisie, podľa ktorého tento režim nepredstavuje pomoc – Zmena posúdenia Komisiou – Článok 87 ods. 1 ES – Ochrana legitímnej dôvery – Všeobecná zásada rovnosti“

V spojených veciach C-182/03 a C-217/03,

ktorých predmetom sú žaloby o neplatnosť podľa článku 230 ES, podané 25. a 28. apríla 2003,

Belgické kráľovstvo, v zastúpení: pôvodne A. Snoecx, neskôr E. Dominkovits, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci B. van de Walle de Ghelcke, J. Wouters a P. Kelley, advokáti,

žalobca vo veci C-182/03,

Forum 187 ASBL, so sídlom v Bruseli (Belgicko), v zastúpení: A. Sutton a J. Killick, barristers,

žalobca vo veci C-217/03,

proti

Komisii Európskych spoľočenstiev, v zastúpení: G. Rozet, R. Lyal, a V. Di Bucci, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J. Makarczyk, R. Schintgen, P. Kriš (spravodajca) a J. Klučka,

generálny advokát: P. Léger,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteňom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. septembra 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 9. februára 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Belgické kráľovstvo svojou žalobou navrhuje zrušenie rozhodnutia Komisie 2003/757/ES zo 17. februára 2003, týkajúceho sa schémy pomoci poskytnutej Belgickom v prospech koordinačných centier usadených v Belgicku [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 282, s. 25, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), v časti, kde nedovoľuje umožniť, čo i len dočasne, obnovu statusu koordinačného centra tým koordinačným centráм, na ktoré sa tento režim vzťahoval do 31. decembra 2000.

2 Forum 187 ASBL (ďalej len „Forum 187“) navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie.

Právny rámec

Dohoda nad schémami existujúcej pomoci v práve Spoločenstva

3 Článok 88 ods. 1 a 2 prvý pododsek ES stanovujú:

„1. Komisia v spolupráci s členskými štátmi priebežne skúma systémy pomoci poskytovanej v týchto štátoch. Navrhuje im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie spoločného trhu.

2. Ak Komisia po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná so spoločným trhom podľa článku 87, alebo ak zistí, že táto podpora sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.“

4 Podľa článku 17 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88] Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339, ďalej len „nariadenie“):

„Ak Komisia uvažuje [sa Komisia domnieva – *neoficiálny preklad*], že schéma existujúcej pomoci nie je, alebo už nie je zlučiteľná so spoločným trhom, informuje daný členský štát o svojom

predbežnom názore [závere – *neoficiálny preklad*] a poskytne danému členskému štátu príležitosť predložiť jeho pripomienky v období jedného mesiaca. V riadne odôvodnených prípadoch Komisia môže toto obdobie predĺžiť.“

Belgický daňový režim koordinačných centier

5 Belgický daňový režim koordinačných centier sa ako výnimka zo všeobecného práva spravuje kráľovským nariadením č. 187 z 30. decembra 1982 o vytvorení koordinačných centier (*Moniteur belge* z 13. januára 1983) v znení jeho následných zmien a doplnení.

6 Výhoda tohto režimu je podmienená predchádzajúcim osobitným povolením na výkon činnosti centra na základe kráľovského nariadenia. Na získanie tohto povolenia musí byť centrum súčasťou skupiny nadnárodného charakteru disponujúcej kapitálom a rezervami, ktorých výška dosiahla alebo presahuje jednu miliardu BEF a majúcej ročný obrát v konsolidovanej výške dosahujúcej alebo presahujúcej desať miliárd BEF. Povolený je len výkon niektorých prípravných vedľajších a centralizačných činností, pričom podniky finančného odvetia sú vylúčené z čerpania výhod tohto režimu. Počas prvých dvoch rokov výkonu svojej činnosti musia centrá v Belgicku zamestnať prinajmenšom desať osôb na plný pracovný úväzok.

7 Povolenie udelené centru platí počas desiatich rokov a možno ho obnoviť na rovnaké obdobie.

8 Daňový režim, ktorý sa vzťahuje na povolené koordinačné centrá, predstavuje vo viacerých ohľadoch výnimku zo všeobecného daňového režimu.

9 Po prvé zdaniteľný príjem centier je určený paušálne podľa metódy nákladov zvýšených o prirážku. Zodpovedá percentuálnej sadzbe z výšky prevádzkových výdavkov a nákladov, z ktorých sú však vylúčené náklady na zamestnancov, finančné náklady a daň z príjmu právnických osôb.

10 Po druhé sú centrá oslobodené od zrážkovej dane z nehnuteľností, ktoré používajú pri výkone svojej podnikateľskej činnosti.

11 Po tretie sa neplatí registračná daň vo výške 0,5 % z výšky vkladov do centra ani zo zvýšenia jeho základného imania.

12 Po štvrté sú centrá oslobodené od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnutelností na jednej strane z dividend, úrokov a poplatkov, ktoré centrá platia, až na niektoré výnimky a na druhej strane z príjmov, ktoré centrá poberajú zo svojich peňažných vkladov.

13 Po piate centrá platia ročnú daň stanovenú na 400 000 BEF na zamestnanca zamestnaného na plný úväzok, ktorá však nemôže presiahnuť 4 000 000 BEF na centrum.

Dokumenty Rady Európskej únie v oblasti škodlivej daňovej konkurencie

14 V rámci všeobecnej úvahy o škodlivej daňovej konkurencii prijala Rada 1. decembra 1997 pravidlá správania sa v oblasti zdačovania podnikov (Ú. v. ES C 2, 1998, s. 2). V tejto súvislosti sú členské štáty viazané progresívne odstraňovať určité daňové opatrenia označené za škodlivé, pokiaľ Komisia vyjadrí svoj zámer preskúmať alebo opätovne preskúmať daňové režimy platné v členských štátoch vo vzťahu k pravidlám týkajúcim sa štátnej pomoci.

15 Belgická právna úprava týkajúca sa daňového režimu koordinačných centier patrí do skupiny vnútroštátnych daňových opatrení dotknutých rôznymi takýmito iniciatívami.

Skutkové okolnosti predchádzajúce napadnutému rozhodnutiu

- 16 Daťový režim koordinačných centier bol skúmaný Komisiou už od svojho zavedenia. Osobitne v rozhodnutiach oznámených vo forme listov zo 16. mája 1984 a z 9. marca 1987 (ďalej len „rozhodnutia z rokov 1984 a 1987“) Komisia v podstate dospela k záveru, že takýto režim, založený na paušálnom stanovení príjmov koordinačných centier, nie je možné považovať za pomoc.
- 17 Toto hodnotenie bolo potvrdené v odpovedi, ktorú 24. septembra 1990 dal v mene Komisie pán Brittan, komisár zodpovedný za hospodársku súťaž, na písomnú otázku P. 1735/90, ktorú podal Gijss de Vries, poslanec Európskeho parlamentu (Ú. v. ES C 63, 1991, s. 37).
- 18 Po tom, ako Komisia 11. novembra 1998 prijala oznámenie o používaní predpisov o štátnej pomoci na opatrenia týkajúce sa priameho zdanenia podnikov (Ú. v. ES C 384, s. 3), začala všeobecné skúmanie daňovej legislatívy členských štátov vo vzťahu k pravidlám týkajúcim sa štátnej pomoci.
- 19 V tejto súvislosti Komisia požiadala belgické orgány o niektoré informácie týkajúce sa najmä režimu koordinačných centier. Tieto odpovedali v marci 1999.
- 20 V júly 2000 oddelenia Komisie oznámili týmto orgánom, že tento režim možno považovať za štátnu pomoc. S cieľom začať postup spolupráce podľa článku 17 ods. 2 nariadenia vyzvali oddelenia Komisie belgické orgány, aby v lehote jedného mesiaca predložili svoje pripomienky.
- 21 Počas zasadania 26. a 27. novembra 2000 Rada „Ecofin“ v súlade so svojou rezolúciou z 1. decembra 1997 pripomenula, že všetky škodlivé opatrenia týkajúce sa priameho zdanenia podnikov musia byť zrušené najneskôr 1. januára 2003. Následne Rada „Ecofin“ prijala návrh predsedníctva Európskej únie stanovujúci, že vo vzťahu k podnikom požívajúcim výhodu škodlivého daňového režimu k 31. decembru 2000 skončí účinnosť tohto režimu najneskôr 31. decembra 2005, a to bez ohľadu na to či bol tento režim povolený na určitú alebo neurčitú dobu. Taktiež stanovila, že môže jednotlivo, po zohľadnení osobitných okolností a na základe správy skupiny „pravidiel správania sa“, rozhodnúť predĺžiť účinnosť niektorých škodlivých daňových režimov aj na obdobie po 31. decembri 2005.
- 22 Dňa 11. júla 2001 prijala Komisia na základe článku 88 ods. 1 ES štyri návrhy potrebných opatrení najmä vo vzťahu k režimu koordinačných centier. Belgickým orgánom navrhla, aby súhlasili s prijatím určitých zmien tohto režimu s tým, že sa predpokladalo, že počas prechodného obdobia do 31. decembra 2005 môžu centrá, ktorých účinnosť bola povolená pred dňom prijatia týchto opatrení, pokračovať v požívaní výhody predchádzajúceho režimu.
- 23 Z dôvodu neprijatia navrhnutých potrebných opatrení belgickými orgánmi začala Komisia na základe rozhodnutia oznámeného listom z 27. februára 2002 (Ú. v. ES C 147, s. 2) formálne konanie o preskúmaní pomoci podľa článku 19 ods. 2 nariadenia. Komisia vyzvala Belgické kráľovstvo na predloženie pripomienok a poskytnutie všetkých informácií potrebných pre posúdenie sporného opatrenia. Taktiež vyzvala tento členský štát a zúčastnené tretie osoby, aby predložili svoje pripomienky a poskytli všetky potrebné informácie s cieľom zistiť, či osoby, na ktoré sa vzťahoval sporný režim, mali legitímnu dôveru, ktorá ukladá stanoviť prechodné opatrenia.
- 24 Listom z 12. apríla 2002, po predložení požiadanej lehoty o jeden mesiac, poskytli belgické orgány Komisii svoje pripomienky.

25 Listom zo 16. mája 2002 oznámili tieto orgány Komisii predbežný návrh zákona, ktorým sa malo meniť kráľovské nariadenie z 187. Tento predpokladaný návrh zákona bol Komisiou zapísaný do registra ako nová pomoc pod značkou N351/2002.

26 Po viacerých rokovaníach zaslala Komisia Belgickému kráľovstvu v júli 2002 žiadosť o doplnujúce informácie týkajúce sa na jednú existujúceho režimu, ako aj oznámeného návrhu zákona, žiadosť, na ktorú belgické orgány odpovedali listom z 30. augusta 2002. Zúčastnené tretie osoby sa taktiež podieľali na formálnom preskúmaní sporného opatrenia.

27 Dňa 21. januára 2003 Rada „Ecofin“ rozhodla v prospech predloženia účinnosti určitých škodlivých daňových režimov aj na obdobie po roku 2005. V súvislosti s belgickým daňovým režimom koordinačných centier stanovila, že centrá podliehajúce tomuto režimu k 31. decembru 2000 ho môžu naďalej využívať až do 31. decembra 2010.

Napadnuté rozhodnutie

28 Dňa 17. februára 2003 prijala Komisia napadnuté rozhodnutie, ktoré v ten istý deň oznámila Belgickému kráľovstvu. Keďže však Komisia usúdila, že znenie článku 2 tohto rozhodnutia by mohlo odporovať návrhom založeným na bodoch 122 a 123 jeho odôvodnenia, rozhodla sa 23. apríla 2003 prostredníctvom opravného rozhodnutia zmeniť článok 2 tohto rozhodnutia. Toto korigendum bolo uvedenému členskému štátu oznámené 25. apríla 2003.

29 V napadnutom rozhodnutí Komisia na úvod odôvodnila označenie režimu koordinačných centier za existujúcu pomoc a objasnila právny základ konania, ktoré uskutočnila. Podľa tohto rozhodnutia môže článok 1 písm. b) nariadenia v tomto prípade slúžiť ako právny základ s tým, že pokiaľ by ním aj nebol, ako riadny právny základ pre postup Komisie sa uplatnia články 87 ES a 88 ES.

30 Komisia v napadnutom rozhodnutí taktiež uviedla, že pokiaľ by sa toto rozhodnutie malo považovať za späťvzatie alebo zmenu rozhodnutí z rokov 1984 a 1987, spôsobá podmienky, ktorým podlieha právo Komisie vziať späť alebo zmeniť akýkoľvek nezákonný kladný akt.

31 V ďalšej časti napadnutého rozhodnutia uviedla Komisia dôvody, pre ktoré sa domnieva, že rôzne opatrenia tvoriace daňový režim koordinačných centier spôsobujú podmienky stanovené v článku 87 ods. 1 ES bez toho, aby sa na ne mohla vzťahovať akákoľvek výnimka upravená v odsekoch 2 a 3 tohto článku.

32 V prípade legitímnej dôvery, o ktorú sa koordinačné centrá opierali, napadnuté rozhodnutie vo svojom odôvodnení upresňuje, že:

„117 Komisia uznáva existenciu legitímnej dôvery na strane príjemcov pomoci. Táto legitímna dôvera odôvodňuje, aby Komisia umožnila centráм disponujúcim k 31. decembru 2000 platným povolením požívať výhody tohto režimu až do uplynutia obdobia platnosti ich povolenia platného v čase prijatia tohto rozhodnutia, najneskôr však do 31. decembra 2010. Toto stanovisko spočíva naďalej uvedených skutočnostiach.

118 ... súhlasy [udelené daňovou správou] sa týkajú len okolností a v žiadnom prípade neopisujú režim, ktorý sa bude uplatňovať. Nemôžu teda poskytovať právne záruky, že režim bude v stave, v akom sa nachádza v deň udelenia povolenia, zachovaný aj počas najbližších desiatich rokov. ...

119 ... Hoci povolenie nepredstavuje záruku trvania režimu ani jeho výhodnosti, Komisia uznáva, že o vytvorení centra, uskutočnených investíciách a prevzatých záväzkoch sa rozhodlo na

základe rozumného a legitímneho výh?adu istej kontinuity ekonomických podmienok vrátane da?ového režimu. Z tohto dôvodu sa Komisia rozhodla umožniť sú?asným príjemcom, na prechodné obdobie, progresívne rozšírenie režimu nákladov zvýšených o prirážku.

120 Ke?že povolenia nezakladajú žiadne právo ani na zachovanie tohto režimu, ani na zachovanie jeho výhodnosti, a to ani na obdobie platnosti povolenia, Komisia sa domnieva, že v žiadnom prípade nezakladajú právo na obnovenie výhody tohto režimu na obdobie po uplynutí platnosti existujúcich povolení. Výslovné obmedzenie platnosti povolení na obdobie desiatich rokov bráni dokonca aj tomu, aby mohla vzniknúť legitímna dôvera v ich automatické obnovenie, čo by teoreticky bolo možné prirovnať k povoleniu udelenému na dobu neurčitú.“ [neoficiálny preklad]

33 Pod?a záverov uvedených v bodoch 121 až 123 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia:

„121 Komisia konštatuje, že da?ový režim vz?ahujúci sa na koordinačné centrá v Belgicku je nezlu?iteľný so spoločným trhom a že je potrebné zamedziť takejto nezlu?iteľnosti jeho rôznych sú?astí bu? ich zrušením, alebo zmenou. Odo d?a oznámenia tohto rozhodnutia nemôže byť výhoda tohto režimu a jeho sú?astí priznaná novým príjemcom ani pred?žená obnovením platnosti existujúcich povolení. Komisia pritom berie na vedomie, že centrá povolené v roku 2001 stratili výhodu tohto režimu k 31. decembru 2002.

122 Komisia uznáva, že rozhodnutím z roku 1984 povo?ujúcim krá?ovské nariadenie ?. 187, ako aj odpove?ou poskytnutou komisárom pre hospodársku sú?až na parlamentnú otázku nadobudli centrá ?ažiac v sú?asnosti z tohto režimu legitímnu dôveru, že tento režim neporušuje pravidlá Zmluvy týkajúce sa štátnej pomoci.

123 Okrem toho, z dôvodu významných investícií, ktoré mohli byť na tomto základe uskuto?nené, rešpektovanie legitímnej dôvery a právnej istoty osôb podliehajúcich tomuto režimu odôvod?uje udelenie primeranej doby na pred?ženie ú?innosti tohto režimu vo vz?ahu k už povoleným centrá. Komisia sa domnieva, že táto primeraná lehota uplynie 31. decembra 2010. Centrá, ktorým povolenie uplynie pred týmto dátumom, nebudú po skon?ení platnosti povolenia už môcť ?ažiť z tohto režimu. Na obdobie po uplynutí platnosti povolenia a každopádne po 31. decembri 2010 bude poskytnutie alebo zachovanie da?ových výhod protiprávne.“ [neoficiálny preklad]

34 ?lánok 1 a ?lánok 2 výroku napadnutého rozhodnutia stanovujú, že:

„?lánok 1

Da?ový režim aktuálne platný v Belgicku pre koordinačné centrá povolené na základe krá?ovského nariadenia ?. 187 je potrebné považovať za schému štátnej pomoci nezlu?iteľnú so spoločným trhom.

?lánok 2

Belgicko je povinné zrušiť schému pomoci uvedenú v ?lánku 1 alebo ju zmeniť tak, aby bola zlu?iteľná so spoločným trhom.

Odo d?a oznámenia tohto rozhodnutia nemôže byť výhoda tohto režimu a jeho sú?astí priznaná novým príjemcom ani pred?žená obnovením platnosti existujúcich povolení.

V prípade centier povolených pred 31. decembrom 2000 môže byť ú?innosť režimu zachovaná až do skon?enia platnosti osobitného povolenia platného v de? oznámenia tohto rozhodnutia, najneskôr však do 31. decembra 2010. V súlade s druhým pododsekom tohto rozhodnutia v

prípade obnovy platnosti povolenia pred týmto dňom nemôže byť výhoda režimu, ktorý je predmetom tohto rozhodnutia, viac priznaná, a to ani dočasne.“ [neoficiálny preklad]

Skutkové okolnosti nasledujúce po napadnutom rozhodnutí

35 Zmeny kráľovského nariadenia č. 187, ktoré boli oznámené Komisii belgickými orgánmi 16. mája 2002, boli prijaté belgickým parlamentom 24. decembra 2002 a uverejnené v *Moniteur belge* 31. decembra 2002.

36 Dňa 23. apríla 2003 povolila Komisia tento nový režim, ktorý vychádza najmä zo zásady predchádzajúceho povolenia pre koordinované centrá na obdobie desiatich rokov a stanovenia zdaniteľného základu vypočítaného na základe nákladov na prevádzku s použitím primeranej marže. V každom prípade, keďže tento nový režim tiež predpokladá oslobodenie takýchto centier od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnutelností, od dane z vkladov do základného imania, ako aj oslobodenie od zdanenia tzv. „neštandardných a dobrovoľných“ výhod poskytnutých týmto centrámi, začala Komisia formálne konať o preskúmaní týchto troch opatrení.

37 Vo svojom rozhodnutí 2005/378/ES z 8. septembra 2004 o programe pomoci, ktorý Belgicko plánuje uskutočniť v prospech koordinovaných centier (Ú. v. EÚ L 125, 2005, s. 10) Komisia dospela k záveru, že vzhľadom na záväzok Belgického kráľovstva zrušiť sporné oslobodenia od dane a nahradiť ich opatreniami týkajúcimi sa oslobodenia od daní alebo ich zníženia vzťahujúcimi sa na všetky usadené spoločnosti na jeho území, ako aj zdaníť všetky „neštandardné a dobrovoľné“ výhody koordinovaných centier, nepredstavujú opatrenia tvoriace nový daňový režim koordinovaných centier pomoc spadajúcu pod článok 87 ods. 1 ES.

38 Počas pojednávania 14. septembra 2005 zástupca Belgického kráľovstva potvrdil informáciu poskytnutú Komisii listom z 28. februára 2005, podľa ktorej sa od realizácie tohto nového režimu ustúpilo.

39 Okrem toho belgický minister financií listom z 20. marca 2003 informoval Komisiu v zmysle článku 88 ods. 3 ES o svojom zámere poskytnúť do 31. decembra 2005 výhodu určitých daňových opatrení podnikom, ktoré podliehali režimu koordinovaných centier k 31. decembru 2000, a ktorých povolenia by mali skončiť v období od 17. februára 2003 do 31. decembra 2005.

40 Belgické kráľovstvo taktiež listom z toho istého dňa žiadalo Radu, aby uznala tieto opatrenia za zlučiteľné so spoločným trhom na základe článku 88 ods. 2 tretieho pododseku ES.

41 V liste z 25. apríla 2003 predseda Komisie konštatoval, že napadnuté rozhodnutie je vykonateľné a že vyššie uvedený list z 20. marca 2003 nemožno považovať za oznámenie novej pomoci podľa článku 88 ods. 3 ES.

42 Listom z 26. mája 2003 Belgické kráľovstvo znova oznámilo Komisii svoj zámer, ktorý už vyjadrilo vo svojom liste z 20. marca 2003.

43 Počas svojho zasadnutia 3. júna 2003 Rada „Ecofin“ oznámila svoj principiálny súhlas s touto žiadosťou a poverila Výbor stálych zástupcov, aby prijal všetky potrebné opatrenia, ktoré by Rade umožnili prijať zamýšľané rozhodnutie čo najskôr, v každom prípade najneskôr do konca júna 2003.

44 Rozhodnutím Rady 2003/531/ES zo 16. júla 2003 o poskytnutí pomoci belgickou vládou v prospech určitých koordinovaných centier so sídlom v Belgicku [neoficiálny preklad] (Ú. v. EÚ L 184, s. 17), prijatým na základe článku 88 ods. 2 ES, sa rozhodlo o zlučiteľnosti „pomoci, ktorú

Belgicko zamýšľalo poskytnúť do 31. decembra 2005 podnikom disponujúcim k 31. decembru 2000 povolením na výkon koordinačného centra na základe kráľovského nariadenia z 187 z 30. decembra 1982, ... ktorého platnosť mala uplynúť v období medzi 17. februárom 2003 a 31. decembrom 2005“ so spoločným trhom. Toto rozhodnutie je predmetom sporu vo veci C-399/03.

45 Listom zo 17. júla 2003 Komisia v odpovedi na vyššie uvedené oznámenie z 26. mája 2003 potvrdila svoj postoj vyjadrený v jej liste z 25. apríla 2003.

46 Uznesením z 26. júna 2003 (Belgicko a Forum 187/Komisia, C-182/03 R a C-217/03 R, Zb. s. I-6887) predseda Súdneho dvora nariadil odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v časti, kde zakazuje Belgickému kráľovstvu obnoviť platnosť povolení koordinačných centier platných v deň oznámenia tohto rozhodnutia.

Návrhy účastníkov konania a konanie pred Súdnym dvorom

47 Vo veci C-182/03 navrhuje Belgické kráľovstvo, aby Súdny dvor:

– zrušil druhý a tretí odsek článku 2 napadnutého rozhodnutia v časti, kde stanovuje, že „odôdňa oznámenia [tohto] rozhodnutia výhoda tohto režimu alebo jeho súčastí nemôže byť... predžaná obnovou platnosti existujúcich povolení“ a že „v súlade s ods. 2 v prípade obnovy platnosti povolenia pred [31. decembrom 2010] nemôže byť výhoda režimu, ktorý je predmetom tohto rozhodnutia, viac priznaná, a to ani dočasne“,

– zaviazala Komisiu na náhradu trov konania vrátane trov konania o nariadení predbežného opatrenia.

48 Vo veci C-217/03 navrhuje Forum 187, aby Súdny dvor:

– v prvom rade zrušil napadnuté rozhodnutie a subsidiárne, aby ho zrušil v časti, kde nestanovuje primerané prechodné opatrenia,

– zaviazal Komisiu na náhradu trov konania vo veci C-217/03, ako aj vo veci, v ktorej došlo k vydaniu uznesenia Súdu prvého stupňa z 2. júna 2003 Forum 187/Komisia(T-276/02, Zb. s. II-2075).

49 Komisia navrhuje, vo všetkých prejednávaných veciach, aby Súdny dvor:

– zamietol žaloby,

– zaviazal žalobcov na náhradu trov konania vrátane trov konania o nariadení predbežného opatrenia.

50 Osobitným podaním zapísaným do registra 16. júna 2003 podala Komisia námietku neprípustnosti proti žalobe, ktorú podalo Forum 187.

51 Rozhodnutím z 30. marca 2004 Súdny dvor rozhodol spojiť rozhodnutie o námietke neprípustnosti s rozhodnutím vo veci samej a pokračovať v konaní.

52 Uznesením predsedu druhej komory z 28. apríla 2005 boli veci C-182/03 a C-217/03 spojené na účely ústnej časti konania a na účely vyhlásenia rozsudku.

O prípustnosti

53 Komisia tvrdí, že Forum 187 nie je aktívne legitimované namietať napadnuté rozhodnutie, ktorého adresátom nebolo, z dôvodu, že nie je priamo a osobne dotknuté týmto rozhodnutím.

54 Forum 187 na jednej strane odmieta túto námietku neprípustnosti, tvrdiac, že priamo a osobne dotknutých rozhodnutím je tridsať centier, ktorým bolo povolenie obnovené počas rokov 2001 a 2002 a pre ktoré sa obdobie, počas ktorého môžu byť zo sporného daňového režimu, skončí 31. decembra 2010 a osem centier, o ktorých žiadostiach o obnovu platnosti povolení nebolo v deň prijatia napadnutého rozhodnutia ešte rozhodnuté. Na druhej strane sa považuje za dotknuté napadnutým rozhodnutím, a to jednak ako orgán zastupujúci koordinované centrá uznaný belgickými orgánmi, vo vzťahu ku ktorým má kvázi oficiálne postavenie umožňujúce mu okrem iného zastávať dôležitú úlohu v správnom konaní pred Komisiou, a jednak z dôvodu skutočnosti, že toto rozhodnutie sa týka dôvodu, pre ktorý vzniklo.

55 Podľa článku 230 štvrtého odseku ES môže fyzická alebo právnická osoba podať žalobu proti rozhodnutiu určenému inej osobe, len keď sa jej toto rozhodnutie týka priamo a osobne.

56 Združenie, akým je Forum 187, poverené ochranou kolektívnych záujmov koordinovaných centier so sídlom v Belgicku v zásade nie je oprávnené podať žalobu o zrušenie proti konečnému rozhodnutiu Komisie v oblasti štátnej pomoci okrem prípadu, že by podniky, ktoré zastupuje, alebo aspoň niektoré z nich boli oprávnené v tejto veci osobne konať (rozsudok zo 7. decembra 1993, Federmineraria a i./Komisia, C-6/92, Zb. s. I-6357, body 15 a 16), alebo pokiaľ by mohlo namietať vlastný záujem (rozsudok z 24. marca 1993, CIRFS a i./Komisia, C-313/90, Zb. s. I-1125, body 29 a 30).

57 S ohľadom na prvú podmienku vyžadovanú článkom 230 štvrtým odsekom ES je preukázané, že rozhodnutie Komisie, ktoré zabránilo belgickej vláde obnoviť koordinovým centráм povolenia, ktorých platnosť mala uplynúť v období po 17. februári 2003 a ktoré v každom prípade obmedzilo časovú platnosť existujúcich povolení do 31. decembra 2010, je kogentnej povahy a predmetné koordinované centrá sú ním teda priamo dotknuté.

58 S ohľadom na druhú podmienku predpokladanú už citovaným článkom 230 je potrebné pripomenúť, že Súdny dvor opakovane rozhodol, že skutočnosť, že sporné ustanovenie má na základe svojej povahy a dosahu všeobecný charakter v tom, že sa vo všeobecnosti použije na zúčastnené hospodárske subjekty, nevylučuje, že by sa mohlo osobne týkať niektorých z nich (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. mája 1994, Codorniu, C-309/89, Zb. s. I-1853, bod 19).

59 Fyzická alebo právnická osoba sa môže považovať za osobu dotknutú len vtedy, ak sa jej sporné ustanovenie dotýka v dôsledku určitých špecifík jej vlastných alebo istých skutkových okolností, ktoré ju odlišujú od iných osôb (pozri rozsudok z 15. júla 1963, Plaumann/Komisia, 25/62, Zb. s. 199).

60 V tomto ohľade Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ sa napadnutý akt týka skupiny osôb, ktoré boli určené alebo ich bolo možné určiť v čase prijatia tohto aktu a v závislosti od kritérií vlastných členom tejto skupiny, môžu tieto osoby byť osobne dotknuté týmto aktom, pokiaľ tvoria súčasť úzkeho okruhu hospodárskych subjektov (pozri rozsudky zo 17. januára 1985, Piraiki-Patraiki a i./Komisia, 11/82, Zb. s. 207, bod 31, a z 26. júna 1990, Sofrimport/Komisia, C-152/88, Zb. s. I-2477, bod 11).

61 V prvom rade je potrebné konštatovať, že na jednej strane má napadnuté rozhodnutie za následok stanovenie konca obdobia platnosti povolení koordinovaných centier, ktoré im boli obnovené v rokoch 2001 a 2002, na 31. decembra 2010 namiesto skončenia jeho platnosti niekedy v období rokov 2011 alebo 2012 a na druhej strane, že tieto centrá bolo možné a

ur?i? v ?ase prijatia rozhodnutia. Preto je teda tridsa? koordina?ných centier, na ktoré sa vz?ahujú ú?inky tohto rozhodnutia, aktívne legitimovaných osobne namieta? proti takémuto rozhodnutiu.

62 V druhom rade je potrebné zdôrazni?, že napadnuté rozhodnutie nestanovovalo prechodné opatrenia v prospech koordina?ných centier, ktorých povolenie malo skon?i? sú?asne s jeho oznámením, a centier, o ktorých žiadostiach o obnovu povolení nebolo v de? oznámenia tohto rozhodnutia ešte rozhodnuté.

63 Z tohto dôvodu je potrebné osem centier, o ktorých žiadostiach o obnovu povolení nebolo ešte rozhodnuté, považova? za dotknuté predmetným rozhodnutím. Tieto centrá tvoria sú?as? uzavretého okruhu, ktorého ?lenovia sú osobitne dotknutí napadnutým rozhodnutím, pretože už nemôžu dosiahnu? obnovu svojich povolení. Z toho vyplýva, že tieto centrá sú aktívne legitimované osobne namieta? proti napadnutému rozhodnutiu.

64 Z vyššie uvedeného vyplýva, a to bez toho, aby bolo potrebné skúma?, ?i sa Forum 187 môže dovoláva? vlastného záujmu, že žaloba tohto združenia je prípustná z dôvodu jeho aktívnej legitimácie ako zástupcu na jednej strane tridsiatich koordina?ných centier, ktorých práva na výhodu sporného režimu boli ?asovo obmedzené do 31. decembra 2010 a na druhej strane ôsmich centier, o ktorých žiadostiach o obnovu povolení nebolo v de? oznámenia napadnutého rozhodnutia ešte rozhodnuté.

O dôvodnosti žalôb

65 Ke?že návrhy Belgického krá?ovstva a Forum 187 spoločne smerujú k zrušeniu napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že nepredpokladá prechodné ustanovenia, je potrebné v prvom rade skúma? návrh Forum 187 na zrušenie tohto rozhodnutia, pretože ozna?uje spornú pomoc za nezlu?ite?nú so spoločným trhom.

O návrhu Forum 187 na zrušenie napadnutého rozhodnutia, pretože ozna?uje sporné opatrenia štátnej pomoci za nezlu?ite?né so spoločným trhom

O žalobnom dôvode založenom na neexistencii právneho základu

66 V tomto žalobnom dôvode Forum 187 tvrdí, že napadnuté rozhodnutie nemá právny základ a porušuje zásadu právnej istoty. Vzh?adom na stanoviská Komisie prijaté viac ako pred pätnástimi rokmi sa toto rozhodnutie nemôže zaklada? ani na ?láinkoch 87 ES a 88 ES, ani na ?láinku 1 písm. b) bodu v) nariadenia, pokia? sa neopiera o ur?itý vývoj spoločného trhu.

67 Okrem toho sa Komisia nemôže domáha? práva na nápravu svojich chýb. Združenie z toho vyvodzuje, že v tomto prípade došlo k popretiu zásady právnej istoty viažucej sa k rešpektovaniu nedotknute?nosti predchádzajúcich rozhodnutí.

68 Na úvod je potrebné podotknú?, že Komisia napadnutým rozhodnutím nevzala spä? rozhodnutia z rokov 1984 a 1987. V skuto?nosti znova preskúmala da?ový režim koordina?ných centier tak, že na? použila kontrolný postup vz?ahujúci sa na existujúcu pomoc, a dospela k záveru, že tento režim predstavuje štátnu pomoc nezlu?ite?nú so spoločným trhom.

69 V súvislosti s overením, či Komisia správne vykonala toto nové preskúmanie, je potrebné pripomenúť nielen skutočnosť, že zo zásady právnej istoty vyplýva, že právna úprava Spoločenstva má byť určitá a jej uplatniteľnosť predvídateľná pre dotknuté osoby (rozsudky z 15. decembra 1987, Írsko/Komisia, 325/85, Zb. s. 5041, bod 18, a z 15. februára 1996, Duff a i., C-63/93, Zb. s. I-569, bod 20), ale aj že táto jej uplatniteľnosť musí rešpektovať zásadu legality (rozsudok z 22. marca 1961, SNUPAT/Vysoký úrad, 42/59 a 49/59, Zb. s. 99, 159).

70 V tomto ohľade je preukázané, ako to zdôraznil aj generálny advokát v bodoch 212 a 213 svojich návrhov, že nariadenie upravujúce výkon právomocí Komisie, ktoré jej priznáva článok 88 ES, neurčuje, čo je potrebné rozumieť pod pojmom „vývoj spoločného trhu“ uvedenom v jeho článku 1 písm. b) bode v), ktorý upresňuje, že opatrenie, ktoré nepredstavuje pomoc v zmysle, keď nadobudlo svoju účinnosť, je potrebné považovať za existujúcu pomoc, pretože sa stalo „pomocou v dôsledku vývoja spoločného trhu“.

71 Tento pojem, ktorý možno chápať ako zmenu ekonomickej a právnej situácie v oblasti dotknutej príslušným opatrením, sa nevzťahuje na prípad, kde tak ako v tejto veci, Komisia zmení svoje posúdenie z jediného dôvodu, ktorý spočíva v prísnejšom uplatnení pravidiel Zmluvy v oblasti štátnej pomoci.

72 Každopádne je potrebné zdôrazniť, že nariadenie predstavuje sekundárny právny akt prijatý ako vykonávací predpis k článku 87 ES a 88 ES, ktorý nemôže zúžiť právny dosah týchto článkov o to viac, že práve z nich vyplýva právomoc Komisie.

73 Článok 88 ods. 1 ES ukladá Komisii povinnosť priebežne skúmať systémy pomoci existujúcej v štátoch a navrhovať im príslušné opatrenia, ktoré si vyžaduje postupný rozvoj alebo fungovanie spoločného trhu.

74 Odsek 2 tohto článku dovoľuje Komisii v prípade, že neuspeje so svojimi návrhmi, prinútiť príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zrušiť alebo upraviť.

75 Z toho vyplýva, že Komisia si tým, že sa rozhodla pristúpiť k opätovnému preskúmaniu daňového režimu koordinovaných centier platného v Belgicku, ktorý bol označený za škodlivý pre spoločný trh skupinou „pravidiel správania sa“, splnila úlohu, ktorú jej ukladá článok 88 ES. Z tohto dôvodu sú právnym základom napadnutého rozhodnutia články 87 ES a 88 ES.

76 Keďže bola dodržaná zásada legality, napadnuté rozhodnutie predstavuje určitý akt, ktorého uplatniteľnosť bola predvídateľná pre dotknuté osoby. Následne toto rozhodnutie nie je v rozpore so zásadou právnej istoty.

77 Okrem toho jediným postupom použitým Komisiou v danom prípade je postup upravený nariadením v súvislosti s kontrolou existujúcej pomoci. Keďže bol predmetný daňový režim Komisii oznámený v roku 1984 a nikdy nebol podstatným spôsobom zmenený, niet v podstate pochybností, že predstavuje existujúce opatrenie pomoci.

78 Z toho vyplýva, že Forum 187 nemôže dôvodne tvrdiť, že Komisia tým, že si za právny základ pre začatie konania o formálnom preskúmaní pomoci tak, ako to uviedla vo svojom liste zo 17. júla 2000 adresovanom belgickým orgánom, zvolila články 17 a 18 nariadenia, a následne vychádzala výlučne z článkov 87 ES a 88 ES, nesprávne právne posúdila danú vec.

O žalobnom dôvode založenom na porušení článku 87 ods. 1 ES

79 V tomto žalobnom dôvode Forum 187 tvrdí, že daňový režim vzťahujúci sa na koordinované centrá nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. S týmto cieľom namietá, že

nielen metóda použitá Komisiou na analýzu tohto režimu bola príliš všeobecná, ale aj rôzne opatrenia predstavujúce príslušný režim nespĺňajú podmienky stanovené týmto článkom. Osobitne uvádza, že tieto opatrenia nedávajú centrám žiadnu výhodu, nevyžadujú poskytnutie štátnych prostriedkov, nie sú selektívnej povahy a že Komisia nedokázala, že majú vplyv na hospodársku súťaž a obchod vo vnútri Spoločenstva. Každopádne je podľa neho tento režim odôvodnený povahou a štruktúrou belgického daňového systému.

– O metóde analýzy daňového režimu

80 Forum 187 vytýka Komisii, že poprela právomoc členských štátov v daňovej oblasti a že pristúpila k príliš všeobecnej analýze príslušného režimu.

81 V tejto súvislosti je však potrebné najskôr odpovedať, že z pôsobnosti článku 87 ES nie sú vylúčené daňové predpisy.

82 Ďalej je potrebné pripomenúť, že v prípade programu pomoci sa môže Komisia obmedziť na štúdium vlastností príslušného programu, aby zistila, či predstavuje citeľnú výhodu pre jeho príjemcov oproti ich konkurentom (rozsudok zo 17. júna 1999, Belgicko/Komisia, C-75/97, Zb. s. I-3671, bod 48). Navyše nie je ani povinná skúmať každý osobitný prípad, v ktorom sa tento režim uplatňuje (rozsudok z 29. apríla 2004, Grécko/Komisia, C-278/00, Zb. s. I-3997, bod 24, a tam citovaná judikatúra).

83 Z toho vyplýva, že prvá časť žalobného dôvodu musí byť zamietnutá.

– O podmienkach stanovených v článku 87 ods. 1 ES

84 Na úvod je potrebné upresniť, že podľa ustálenej judikatúry označenie za pomoc vyžaduje splnenie všetkých podmienok upravených v článku 87 ods. 1 ES (rozsudok z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, Zb. s. I-7747, bod 74).

85 Preto je potrebné pristúpiť k preskúmaniu skupiny týchto podmienok.

i) Existencia výhody v prospech určitých podnikov

86 V tomto ohľade môže pojem pomoci zahŕňať nielen poskytnutie prostriedkov, ako sú subvencie, pôžičky alebo nadobudnutia úasti na základnom imaní podnikov, ale aj intervencie, ktoré v rôznych formách znižujú výdavky zvyčajne zaťažujúce rozpočet podniku, a ktoré teda bez toho, aby boli subvenciami v doslovnom výklade, majú rovnakú povahu a rovnaké účinky (rozsudok z 20. novembra 2003, GEMO, C-126/01, Zb. s. I-13769, bod 28, a tam citovaná judikatúra).

87 Ďalej Súdny dvor rozhodol, že opatrenie, ktorým verejné orgány priznajú určitým podnikom oslobodenie od dane, ktoré aj keď nepredstavuje prevod štátnych prostriedkov, stavia príjemcu do finančnej situácie, výhodnejšej ako je situácia iných daňových subjektov, predstavuje štátnu pomoc (rozsudok z 15. marca 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, Zb. s. I-877, bod 14).

88 Komisia dospela v napadnutom rozhodnutí k záveru, že spôsob určenia zdaniteľných príjmov, oslobodenia od zrážkovej dane z nehnuteľností a z kapitálového majetku a hniteľností od registračnej dane z vkladov do základného imania, ako aj systém fiktívnej zrážkovej dane z kapitálového majetku a hniteľností predstavujú pre koordinované centrá takúto výhodu.

89 Forum 187 vyvracia túto analýzu.

90 Komisia sa v prvom rade v bodoch 89 až 95 napadnutého rozhodnutia domnievala, že

paušálne určenie príjmov podľa metódy nákladov zvýšených o prirážku predstavuje ekonomickú výhodu v zmysle článku 87 ES.

91 Zdaniteľný zisk je v rámci sporného režimu v podstate stanovený v paušálnej výške zodpovedajúcej percentuálnej sadzbe z výšky prevádzkových výdavkov a celkových nákladov, z ktorých sú však vylúčené náklady na zamestnancov a finančné náklady.

92 Následne musí byť zisková marža koordinačného centra v zásade stanovená v závislosti od jeho skutočne vykonávanej činnosti. Ak toto centrum samo fakturuje poskytnuté služby za cenu zodpovedajúcu výške nákladov zvýšených o ziskovú maržu, jej percentuálna sadzba môže byť zachovaná dovedy, kým bude dosahovať bežnú výšku. Keďže neexistuje objektívne kritérium pre určenie výšky percentuálnej sadzby príjmov, ktoré treba zohľadniť, musí byť v podstate stanovená na 8 %.

93 Zdaniteľný zisk takéhoto centra však nemôže byť nižší ako celkové výdavky alebo zaťaženie neodpočítateľné v rámci nákladov na zamestnancov a „neštandardných a dobrovoľných“ výhod udelených centru členmi skupiny. Tento zisk je zdaňovaný bežnou sadzbou dane z príjmov právnických osôb.

94 Táto metóda určenia zdaniteľného príjmu vychádza z metódy nákladov zvýšených o prirážku, odporúčanej Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre zdaňovanie služieb vykonaných dcérskou spoločnosťou alebo stálou prevádzkarňou na útet spoločností patriacich do tej istej skupiny a majúcich sídla v iných štátoch.

95 Na preskúmanie otázky, či určenie zdaniteľných príjmov, ako je stanovené v režime koordinačných centier, poskytuje týmto centráм výhodu, je potrebné, ako to naznačuje Komisia v bode 95 napadnutého rozhodnutia, porovnať tento režim so všeobecným daňovým režimom na základe rozdielov medzi príjmami a nákladmi podniku prevádzkujúceho svoju činnosť v podmienkach voľnej hospodárskej súťaže.

96 Náklady na zamestnancov a finančné náklady vynaložené v rámci činností správy vkladov alebo financovania predstavujú prvky, ktoré rozhodujúcim spôsobom prispievajú k vytváraniu príjmov koordinačných centier, keďže centrá poskytujú služby prevažne finančnej povahy. V dôsledku toho vyčatie týchto nákladov a zaťaženia z výdavkov slúžiacich na určenie zdaniteľných príjmov týchto centier neumožňuje dospieť k prevodným cenám blízkym cenám používaným v podmienkach voľnej hospodárskej súťaže.

97 Z toho vyplýva, že toto vyčatie je spôsobilé poskytnúť ekonomickú výhodu týmto centráм.

98 V rozpore s tým, čo tvrdí Forum 187, nemôže byť táto analýza spochybnená ani skutočnosťou, že zahrnutie finančných nákladov by mohlo v určitých prípadoch viesť k príliš vysokému daňovému základu, ani dôležitosťou finančnej záťaže, ktorú by mohla znášať skupina, a o to viac ani okolnosťou, že centrum môže byť zdanené aj v prípade, keď nedosiahne zisk. Všetky tieto dôsledky sú typické pre metódu nákladov zvýšených o prirážku.

99 Okrem toho ročná daň vo výške 10 000 eur na osobu zamestnanú na plný pracovný úväzok v maximálnej výške 100 000 eur zavedená od 1. januára 1993 nekompensuje pozitívne účinky použitej metódy výpočtu, pretože maximálna výška tejto dane zodpovedá minimálnemu množstvu zamestnancov, ktorých sú centrá povinné zamestnávať počas prvých dvoch rokov svojej činnosti.

100 Rovnaký záver sa ponúka v súvislosti s nesprávnym automatickým použitím sadzby 8 % na prevádzkové náklady s cieľom určiť daňový základ, keďže táto sadzba sa vzťahuje na už znížený základ a výška marže sa od centra k centru líši, pretože závisí od vykonávanej činnosti.

101 Nakoniec, ako zdôraznil generálny advokát v bode 265 svojich návrhov, s postojom Komisie, podľa ktorého alternatívny daňový základ určený s cieľom zamedzenia prípadného zneužitia zavedením minimálneho daňového základu nie je spôsobilý zamedziť zvýhodneniu poskytnutému súčasným použitím vyššie uvedeného vyčatia a sadzby 8 %, možno len súhlasiť. Tento daňový základ teda zahŕňa len sumy, ktoré sú v Belgicku zdaňované aj spoločnostiam, na ktoré sa sporný režim nevzťahuje.

102 Vzhľadom na tieto skutočnosti sa Komisia správne domnievala, že pravidlá vzťahujúce sa na určenie zdaniteľných príjmov sú pre koordinované centrá a skupiny, do ktorých tieto patria, výhodou.

103 V druhom rade Komisia v bodoch 76 a 77 napadnutého rozhodnutia dospela k záveru, že oslobodenie koordinovaných centier od zrážkovej dane z nehnuteľností im poskytuje ekonomickú výhodu.

104 Sporný daňový režim v podstate stanovuje, že centrá sú oslobodené od zrážkovej dane z nehnuteľností v prípade nehnuteľností, ktoré používajú na výkon svojich činností, aj keď tento výdavok v zásade zaťažuje rozpočet všetkých spoločností, ktoré vlastnia nehnuteľnosti v Belgicku, to znamená zastavané aj nezastavané nehnuteľnosti, ako aj materiál a zariadenia majúce charakter nehnuteľností vďaka svojej povahe alebo v dôsledku svojho určenia.

105 Z toho vyplýva, že oslobodenie od tejto zrážkovej dane je ekonomickou výhodou. Skutočnosť, že len 5 % koordinovaných centier túto výhodu skutočne využíva, pretože ostatné koordinované centrá sú nájomcami svojich budov, nemá vplyv na toto posúdenie, keďže výber medzi vlastníctvom a prenájmom budovy závisí len od vôle týchto centier.

106 V treťom rade sa Komisia v bodoch 78 a 79 napadnutého rozhodnutia domnievala, že oslobodenie koordinovaných centier od dane z vkladov do základného imania taktiež predstavuje ekonomickú výhodu.

107 Keďže je zdanenie vkladov do základného imania v Belgicku pravidlom, každá kapitálová spoločnosť musí znášať záťaž tohto zdanenia. Oslobodenie koordinovaných centier od tejto dane v súvislosti jednak s požiadanými vkladmi, ako aj so zvýšením základného imania sa musí teda považovať za výhodu.

108 Okolnosť, že článok 7 ods. 1 smernice Rady 69/335/EHS zo 17. júla 1969 o nepriamych daniach z tvorby a navyšovania základného imania (Ú. v. ES L 249, s. 25; Mim. vyd. 09/001, s. 11) zmenenej a doplnenej smernicou Rady 85/303/EHS z 10. júna 1985 (Ú. v. ES L 156, s. 23; Mim. vyd. 09/001, s. 122) stanovoval, že oslobodenia transakcií uskutočnených k 1. júlu 1984 je potrebné zachovať, nemá vplyv na toto posúdenie, pretože sporné oslobodenie od dane z vkladov do základného imania stanovené len pre niektoré druhy spoločností nie je všeobecnej povahy.

109 V štvrtom rade Komisia v bodoch 80 až 87 napadnutého rozhodnutia označila za ekonomickú výhodu oslobodenie koordinovaných centier od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuteľností.

110 Podľa sporného režimu sa táto daň, to znamená zrážková daň z kapitálového majetku a hnuteľností s výnimkou tých, ktoré sú poskytované príjmom podliehajúcim dani z príjmov

fyzických a právnických osôb v Belgicku, z poplatkov platených koordinačnými centrami, ako aj z príjmov z peňažných vkladov, neplatí.

111 Zo záverov Komisie vyplýva, že zrážková daň z kapitálového majetku a hnuteľností predstavuje konečnú daň z príjmov rozdelených spoločnostiam –nerezidentom, ktoré nemôžu dosiahnuť ani jej odpôčítanie, ani vrátenie v štáte, v ktorom sú usadené.

112 Z toho vyplýva, že oslobodením koordinačných centier od tejto zrážkovej dane im sporný režim poskytuje výhodu, ktorej existencia nemôže byť v žiadnom prípade spochybňovaná z dôvodu, že iné oslobodenia od rovnakej zrážkovej dane boli zavedené v prospech ostatných druhov podnikov.

113 V piatom rade Komisia v bode 88 napadnutého rozhodnutia uvádza, že výhodou je aj priznanie fiktívnej zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuteľností.

114 Príjemcovia platieb uskutočnených koordinačnými centrami sú nielen oslobodení od zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuteľností, ale majú tiež výhodu paušálneho zníženia celkovej výšky dane, ktorú sú povinní zaplatiť.

115 Z diskusií na pojednávaní vyplýva, že sadzba fiktívnej zrážkovej dane bola v roku 1991 znížená na nulu.

116 Každopádne sa však oslobodenie naľahčuje na úroky zaplatené na základe zmlúv o dlhodobých pôžičkách uzavretých pred 24. júlom 1991. Z tohto dôvodu táto skutočnosť poskytuje dotknutým koordinačným centráм výhodu.

117 Na druhej strane však skutočnosť, že sadzba tejto zrážkovej dane, ktorá bola znížená na nulu, môže byť zmenená kráľovským nariadením, predstavuje len možnú a budúcu výhodu. Preto sa pri kvalifikácii tohto opatrenia za štátnu pomoc nemožno o túto možnosť opierať.

118 Z vyššie uvedeného vyplýva, že sporný režim poskytuje koordinačným centráм výhodu.

ii) Selektívnosť

119 V tomto ohľade treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry článok 87 ods. 1 ES ukladá, že sa má určiť, či v rámci daného právneho rámca môže vnútroštátne opatrenie vzhľadom na cieľ sledovaný týmto režimom zvýhodniť „určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru“ vo vzťahu k ostatným podnikateľom, ktorí sa nachádzajú v porovnateľnej situácii, pokiaľ ide o skutkové a právne okolnosti. V prípade kladnej odpovede sporné opatrenie spĺňa podmienku selektívnosti, ktorá je atribútom pojmu štátnej pomoci stanovenej týmto ustanovením (pozri rozsudok z 3. marca 2005, Heiser, C-172/03, Zb. s. I-1627, bod 40, a tam citovanú judikatúru).

120 Rovnako z predchádzajúceho rozboru vyplýva, že oslobodenia od zrážkových daní z nehnuteľností a z kapitálového majetku a hnuteľností, z dane z vkladov do základného imania a z udelenia fiktívnej zrážkovej dane z kapitálového majetku a hnuteľností predstavujú výnimky zo všeobecného belgického daňového režimu. Skutočnosť, že existujú mnohé iné výnimky, ktorú namietalo Forum 187, nespochybňuje záver, že tento režim má skutočne charakter výnimky a že vyššie uvedené oslobodenia sa obmedzujú výlučne na koordinačné centrá.

121 Preto možno považovať selektívny charakter týchto oslobodení za preukázaný.

122 Pokiaľ Forum 187 v súvislosti so spôsobom určenia zdaniteľných príjmov tvrdí, že sporný režim sa vzťahuje na spoločnosti, pre ktoré bol osobitne vytvorený s cieľom zamedziť dvojitému

zdanení, je preukázané, že tento režim sa vzťahuje len na medzinárodné skupiny, ktorých dcérske spoločnosti majú sídla najmenej v štyroch odlišných krajinách, disponujú kapitálom alebo rezervami vyššími alebo rovnými 1 miliarde BEF a dosahujú konsolidovaný ročný obrat vyšší alebo rovný 10 miliardám BEF.

123 Z toho vyplýva, že aj v tomto ohľade má sporný režim selektívny charakter.

124 Tento záver nespochybňuje vo svojom postoji ani Forum 187, ktoré tvrdí, že sporný režim nepredstavuje výnimku zo všeobecného režimu zdačovania vzťahujúceho sa na podniky, ale iný typ režimu vychádzajúci z daňovej logiky a z potreby vyriešiť problém dvojitého zdačovania služieb poskytnutých vo vnútri medzinárodnej skupiny spoločností.

125 Na jednej strane Forum 187 nevysvetlilo dôvody, pre ktoré by rôzne opatrenia stanovené v rámci sporného režimu mali byť odôvodnené daňovým systémom platným v Belgicku. Na druhej strane ani nepreukázalo, v čom by mal cieľ, ktorým je vyriešenie problému dvojitého zdanenia služieb vo vnútri skupiny, odôvodniť obmedzenie výhody sporného režimu na centrá vytvorené skupinami istej dôležitosti, ani v čom by tento cieľ zdôvodňoval nutnosť každej z rôznych výhod tvoriacich tento režim.

126 Keďže Forum 187 nepreukázalo, že by sporný režim bol odôvodnený všeobecnou povahou a štruktúrou belgického daňového systému, ktorého je súčasťou, je potrebné konštatovať, že selektívny charakter tohto režimu bol preukázaný.

iii) Požiadavka, aby pomoc bola poskytnutá buď zo štátnych prostriedkov, alebo sa realizovala na úarchu štátu

127 Zvýhodnenie sa však môže považovať za štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 1 ES iba vtedy, ak bolo jednak poskytnuté priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov a jednak sa realizovalo na úarchu štátu (rozsudok GEMO, už citovaný, bod 24).

128 Pokiaľ sa preukázalo, že druhá podmienka je splnená, keďže sporný daňový režim bol navrhnutý belgickou vládou, podľa Forum 187 to tak nie je v prípade prvej podmienky, pretože tvrdí, že belgický štát vybral na daniach a príspevkoch na sociálne zabezpečenie od koordinovaných centier ročne 500 miliónov eur.

129 Stačí konštatovať, že vyššie rozobrané oslobodenia boli dôvodom absencie daňových príjmov a príjmov sociálneho zabezpečenia v pokladnici tohto štátu, aby sa považovalo za preukázané, že z toho vyplývajúce výhody boli poskytnuté zo štátnych prostriedkov.

iv) Požiadavka, aby schéma pomoci ovplyvňovala obchod medzi členskými štátmi a narušala alebo hrozila narušením hospodárskej súťaže

130 Z bodov 99 až 103 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia sa domnieva, že sporná schéma ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi a narušá alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže.

131 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že hospodárska súťaž je narušená, ak isté opatrenie znižuje záťaž podniku príjemcu a posiluje tým jeho postavenie voči ostatným konkurenčným podnikom (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. septembra 1980, Philip Morris/Komisia, 730/79, Zb. s. 2671, bod 11, a z 11. novembra 1987, Francúzsko/Komisia, 259/85, Zb. s. 4393, bod 24).

132 Výhody udelené v danom prípade koordinovaným centráram majú za následok narušenie hospodárskej súťaže medzi týmito centrami a poskytovateľmi služieb v oblasti financií, trustov, informačných technológií a ľudských zdrojov, zvýhodňujúc uprednostnenie použitia služieb týchto

centier spoločnosťami patriacimi do ich skupiny.

133 Navyše, tak ako to zdôraznil generálny advokát v bode 320 svojich návrhov, vychádzajúc z širokého rozsahu činností pokrývaných nadnárodnými skupinami, ktoré vytvorili koordinované centrum, sporný daňový režim nutne ovplyvňuje hospodársku súťaž.

134 Nakoniec tento režim nutne ovplyvňuje aj obchod medzi členskými štátmi, pretože koordinované centrá sú vytvorené nadnárodnými spoločnosťami so sídlami v najmenej štyroch štátoch.

135 Z vyššie uvedeného vyplýva, že daňový režim koordinovaných centier napadá podmienky stanovené v článku 87 ods. 1 ES. Následne musí byť právny dôvod založený na porušení tohto článku zamietnutý.

– O žalobnom dôvode založenom na nedostatku odôvodnenia

136 Forum 187 najmä tvrdí, že Komisia opomenula vysvetliť dôvody, ktoré ju viedli k zmene predchádzajúcich rozhodnutí.

137 V tomto ohľade je potrebné zdôrazniť, že ak musí byť povinnosť odôvodnenia právneho aktu Spoločenstva, stanovená článkom 253 ES, prispôbená povahe tohto aktu a jasne a jednoznačne odhaľovať úvahy inštitúcie, ktorá je jeho autorom, takým spôsobom, ktorý umožní zúčastneným osobám pochopiť dôvodnosť tohto opatrenia a príslušnému súdnemu orgánu vykonať jeho preskúmanie (rozsudky z 9. júla 1969, Taliansko/Komisia, 1/69, Zb. s. 277, bod 9, a zo 7. marca 2002, Taliansko/Komisia, C-310/99, Zb. s. I-2289, bod 48), tak nie je potrebné, aby Komisia uviedla dôvody, pre ktoré sporné režimy vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach posúdila inak. Pojem štátna pomoc vystihuje objektívnu situáciu, ktorá sa posudzuje v ťase, keď Komisia prijíma svoje rozhodnutie.

138 V dôsledku toho sa musí zamietnuť žalobný dôvod založený na nedostatku odôvodnenia, ako aj návrhy Forum 187 zrušiť napadnuté rozhodnutie z dôvodu, že označuje sporné opatrenia štátnej pomoci za nezlučiteľné s vnútorným trhom.

O návrhoch Belgického kráľovstva a Forum 187 na čiastočné zrušenie napadnutého rozhodnutia

139 Belgické kráľovstvo, ktoré navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie v časti, kde neumožňuje obnoviť, a to ani dočasne, povolenie pre centrá, ktoré požívali výhodu sporného režimu k 31. decembru 2000 a ich povolenie skončí pred 31. decembrom 2010, sa opiera o štyri dôvody založené na porušení článku 88 ES, zásady ochrany legitímnej dôvery, zásady rovnosti a nedostatku odôvodnenia.

140 Forum 187, ktoré navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie v časti, kde nestanovilo primerané prechodné opatrenia pre koordinované centrá, ktorým platnosť povolenia uplynie v období od 17. februára do 31. decembra 2004, sa opiera o dva žalobné dôvody založené na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery a nedostatku odôvodnenia.

O porušení zásady legitímnej dôvery

– Argumentácia účastníkov konania

141 Belgické kráľovstvo tvrdí, že Komisia tým, že založila svoje rozhodnutie na pravidlách správania sa a dokumentoch Rady „Ecofin“ a umožnila koordinovaným centráм požívať výhodu vyplývajúcu z existujúcich povolení až do 31. decembra 2010, nerešpektovala stanoviská Rady a osobitne správu z 26. a 27. novembra 2000, ktorá predpokladala, že sporný daňový režim bude do

31. decembra 2005 zachovaný pre všetky centrá.

142 Rovnako tiež tvrdí, že tento postoj viedol belgického ministra financií k tomu, aby poslaneckú snemovňu 20. decembra 2000 oficiálne oboznámil s možnosťou obnovy platnosti povolení do 31. decembra 2005, teda do dátumu, ktorý Komisia následne prevzala do svojho návrhu na vykonanie potrebných opatrení z 11. júla 2001.

143 Belgické kráľovstvo taktiež zdôrazňuje, že vzhľadom na skutočnosť, že povolenia koordinačných centier sa obnovovali automaticky potom, ako došlo k splneniu požadovaných podmienok, sa centrá, ktorých povolenie malo skončiť v deň oznámenia napadnutého rozhodnutia, mohli legitímne domnievať, že platnosť ich povolení bude obnovená. Zdôrazňuje tiež, že až do oznámenia napadnutého rozhodnutia nemohli ani tieto centrá, ani Belgické kráľovstvo vedieť, že tento dátum Komisia vyberie ako dátum ukončenia obnovovania platností povolení.

144 Forum 187 tvrdí, že vzhľadom na predchádzajúce rozhodnutia Komisie sa koordinačné centrá mohli legitímne domnievať, že budú oprávnené naďalej ťažiť z povolenia.

145 Rovnako namietá, že centrá, ktorým platnosť povolenia skončí v období rokov 2003 a 2004, potrebovali pre svoju reorganizáciu prechodné obdobie dvoch rokov, teda, v tomto prípade, pre opustenie Belgicka. Taktiež spochybňuje aj dôvody, o ktoré sa opierała Komisia pri odmietnutí poskytnutia prechodných opatrení.

146 Komisia vyvracia skupinu týchto tvrdení a upresňuje, že uznáva existenciu legitímnej dôvery centier v súvislosti so sporným režimom, vyplývajúcu z jej predchádzajúcich rozhodnutí, a že z tohto dôvodu vytvorila prechodné obdobie končiac najneskôr 31. decembra 2010 vzťahujúce sa na centrá, ktoré disponujú platným povolením v deň oznámenia napadnutého rozhodnutia.

– Posúdenie Súdnym dvorom

147 Súdny dvor opakovane rozhodol, že právo odvolávať sa na zásadu legitímnej dôvery sa vzťahuje na každú dotknutú osobu v situácii, keď inštitúcia Spoločenstva spôsobilá vznik dôvodných oŕakávaní. Okrem toho sa nik nemôže dovolávať porušenia tejto zásady, pokiaľ mu administratíva neposkytla konkrétne záruky (rozsudok z 24. novembra 2005, Nemecko/Komisia, C-506/03, neuverejnený v Zbierke, bod 58). Rovnako, pokiaľ je pozorný a obozretný hospodársky subjekt schopný predvídať prijatie opatrenia Spoločenstva spôsobilého ovplyvniť jeho záujmy, nemôže sa v prípade prijatia tohto opatrenia tejto zásady dovolávať (rozsudok z 11. marca 1987, Van den Bergh en Jurgens a Van Dijk Food Products Lopic/Komisia, 265/85, Zb. s. 1155, bod 44).

148 Ďalej aj v prípade, ak by sa pripustilo, že Spoločenstvo pôvodne vytvorilo situáciu spôsobilú vyvolať legitímnu dôveru, prevažujúci spoločný záujem by mohol brániť prijatiu prechodných opatrení na situácie, ktoré síce vznikli predtým, ako nadobudla účinnosť nová právna úprava, avšak môžu sa časom ešte meniť (rozsudok zo 17. júla 1997, Affish, C-183/95, Zb. s. I-4315, bod 57).

149 V každom prípade však Súdny dvor tiež rozhodol, že Komisia tým, že napriek neexistencii prevažujúceho spoločného záujmu nestanovila v prípade zrušenia právnej úpravy prechodné opatrenia, ktoré by chránili legitímnu dôveru hospodárskeho subjektu v právnu úpravu Spoločenstva, porušila vyššie právne pravidlo (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. mája 1975, CNTA/Komisia, 74/74, Zb. s. 533, bod 44).

150 V prvom rade treba preskúmať, či závery Rady z 26. a 27. novembra 2000, ako aj návrhy potrebných opatrení predložené Komisiou mohli vytvoriť legitímnu dôveru v zachovanie sporného

režimu minimálne do 31. decembra 2005.

151 Zo spisových materiálov vyplýva, že závery Rady vyjadrujú politickú vôľu a nemali by z dôvodu ich obsahu spôsobovať právne účinky, ktorých by sa dotknuté osoby mohli domáhať pred Súdnyh dvorom. Navyše tieto závery nemôžu v žiadnom prípade zaväzovať Komisiu pri výkone jej vlastných právomocí, ktoré jej boli Zmluvou udelené v oblasti štátnej pomoci. Z toho vyplýva, že belgická vláda nemôže tvrdiť, že tieto závery zakladali záruky na prijatie prechodných opatrení.

152 To isté sa vzťahuje na koordinačné centrá, ktoré by mali poznať právomoci Komisie, a preto by sa nemali voči Komisii dovolávať záverov Rady z 26. a 27. novembra.

153 Návrhy potrebných opatrení oznámené Komisiou Belgickému kráľovstvu nemôžu v žiadnom prípade predstavovať základ legitímnej dôvery, pretože sú neoddeliteľnou súčasťou formálneho konania o preskúmaní pomoci a štát ich môže, ako v tomto prípade, odmietnuť.

154 Následne sa ani Belgické kráľovstvo, ani Forum 187 nemôžu dovolávať legitímnej dôvery v zachovanie sporného režimu minimálne do 31. decembra 2005.

155 V druhom rade je preukázané, že Komisia, svojimi rozhodnutiami prijatými v rokoch 1984 a 1987, ako aj v odpovedi danej 24. septembra 1990 vytvorila dôveru v skutočnosť, že sporný režim nemožno považovať za štátnu pomoc.

156 Taktiež je preukázané, že:

- pokiaľ sporný režim upravuje konanie o vydaní povolenia na obdobie desiatich rokov, pričom obnova platnosti takéhoto povolenia, pokiaľ sa nerobí automaticky, je predmetom tohto istého konania a môže k nej bez ťažkostí dôjsť, pokiaľ sú naďalej splnené požadované objektívne podmienky,
- vnútroštátna právna úprava navyše nešpecifikuje počet obnovení,
- keďže nedochádza k posúdeniu vnútroštátnymi orgánmi na základe ich vlastného uváženia, mohli sa koordinačné centrá, ktorých sa týkala obnova platnosti povolenia, rozumne domnievať, že žiadna prekážka nebude brániť tejto obnove.

157 Komisiou namietaná okolnosť, že belgické orgány pristúpili k zmenšeniu výhod poskytovaných sporným režimom, a to najmä tým, že zaviedli ročnú daň na zamestnanca, nie je takej povahy, aby mohla spochybniť domnienku koordinačných centier, že tento režim sa zachová. Z diskusií na pojednávaní nevyplýva, že by tieto zmeny implementované do režimu vytvoreného kráľovským nariadením č. 187 boli natoľko podstatné, aby jeho povaha mohla byť podstatným spôsobom zmenená.

158 Z toho vyplýva, že Komisia svojimi rozhodnutiami z rokov 1984 a 1987, ako aj svojou odpoveďou z 24. septembra 1990 umožnila, aby v koordinačných centrách povolených k 31. decembru 2000 vznikla dôvera v skutočnosť, že obnova platnosti ich povolení neodporuje pravidlám Zmluvy.

159 V treťom rade je potrebné zistiť, či takto založená dôvera je legitímna.

160 Komisia v podstate tvrdí, že koordinačné centrá sa nemôžu dovolávať legitímnej dôvery v zachovanie sporného režimu, pretože disponovali určitými informáciami o tom, že tento režim nebude zachovaný.

161 Aj keby sa pripustilo, že okolnosti, ktorých sa v tomto ohľade dovoláva Komisia, mohli

vyvola? dôveru koordina?ných centier v zlu?ite?nos? režimu týchto centier s pravidlami Zmluvy, tieto centrá mohli v každom prípade o?akáva?, že im rozhodnutie Komisie, ktorým sa mení jej predchádzajúce posúdenie, poskytne ?as potrebný na ú?inné zoh?adnenie tejto zmeny posúdenia.

162 V tomto oh?ade je potrebné zdôrazni?, že doba, ktorá uplynula medzi zverejnením rozhodnutia o za?atí formálneho konania o preskúmaní pomoci z 20. júna 2002 a napadnutým rozhodnutím zo 17. februára 2003, bola nedosta?ujúca na to, aby koordina?né centrá mohli zoh?adni? prípadné rozhodnutie o zrušení sporného režimu. Ako už bolo uvedené vyššie, tento režim je da?ovým režimom povoleným na obdobie desiatich rokov, z ?oho vyplývajú príslušné ú?tovné opatrenia a finan?né a ekonomické rozhodnutia, ktoré nemôžu byť prijaté ostrážitým hospodárskym subjektom v tak krátkej dobe.

163 Preto koordina?né centrá, o ktorých žiadostiach o obnovu platnosti povolenia nebolo v de? oznámenia napadnutého rozhodnutia ešte rozhodnuté, alebo ktorým povolenie malo skon?i? sú?asne s oznámením tohto rozhodnutia alebo tesne po jeho oznámení, mohli mať dôvodnú legitímnu dôveru v poskytnutie prechodného obdobia s cie?om prispôbi? sa dôsledkom vyplývajúcim z tohto rozhodnutia. V tomto oh?ade pojem „tesne po“ je potrebné chápa? v tom zmysle, že sa vz?ahuje na dátum nato?ko blízky dátumu oznámenia napadnutého rozhodnutia, že dotknuté koordina?né centrá nemali ?as potrebný na ich prispôsobenie sa zmene sporného režimu.

164 V štvrtom rade je potrebné preukáza?, že žiaden verejný záujem neprevažuje nad záujmom príslušných koordina?ných centier na udelení takéhoto prechodného obdobia.

165 Na jednej strane je potrebné zdôrazni?, že Komisia nepreukázala, v ?om by takéto prechodné obdobie mohlo odporova? záujmom Spolo?enstva. Na druhej strane postoj Komisie je zjavne nesúdržný, pretože umožňuje, aby povolenia existujúce ku d?u oznámenia tohto rozhodnutia ostali v platnosti najneskôr do 31. decembra 2010 a naopak, odmieta poskytnú? výhodu akéhoko?vek prechodného režimu koordina?ným centrá, o ktorých žiadostiach o obnovu platnosti povolenia nebolo v de? oznámenia napadnutého rozhodnutia ešte rozhodnuté, alebo ktorým povolenie malo skon?i? sú?asne s oznámením tohto rozhodnutia alebo tesne po jeho oznámení.

166 Na záver okrem skuto?nosti, že Komisia pripustila vo svojom rozhodnutí, že koordina?né centrá vynaložili významné investície a prevzali dlhodobé záväzky, treba ešte zdôrazni?, že v ?ase oznámenia napadnutého rozhodnutia neexistoval žiaden režim, ktorý by nahradzoval alebo menil sporný režim.

167 Zo všetkého vyššie uvedeného vyplýva, že právny dôvod založený na porušení zásady legitímnej dôvery je dôvodný.

O porušení zásady rovnosti

168 Belgické krá?ovstvo namieta, že napadnuté rozhodnutie vytvára nedôvodnú diskrimináciu medzi koordina?nými centrami, ktorým platnos? povolení uplynula tesne pred jeho prijatím a ktoré následne požívajú výhodu sporného režimu do 31. decembra 2010, a tými, ktorým platnos? povolení uplynie po dni oznámenia napadnutého rozhodnutia a je im odmietnuté akéko?vek prechodné opatrenie.

169 Komisia vyvracia túto argumentáciu tým, že tvrdí, že všetkým koordinačným centráм bolo povolenie udelené na obdobie desiatich rokov, a preto sa nachádzajú v rovnakej situácii, pretože z neho ťažili počas celého obdobia jeho platnosti.

170 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora všeobecná zásada rovnosti vyžaduje, aby sa s porovnateľnými situáciami nezaobchádzalo rozdielne a s rozdielnymi situáciami rovnako, iba ak by takéto zaobchádzanie bolo objektívne odôvodnené (rozsudky z 27. marca 1980, Salumi a i., 66/79, 122/79 a 128/79, Zb. s. 1237, bod 14. a zo 6. marca 2003, Niemann, C-14/01, Zb. s. I-2279, bod 49, a tam citovaná judikatúra).

171 Vzhľadom na záver uvedený v bode 167 tohto rozsudku napadnuté rozhodnutie vedie k nerovnosti zaobchádzania s koordinačnými centrami, pretože všetky tieto centrá mohli mať legitímnu dôveru v poskytnutie primeraného prechodného obdobia.

172 V dôsledku toho sa okamih uplynutia výhody sporného režimu líši v závislosti od dátumu, keď došlo k poslednému obnoveniu platnosti povolenia v období rokov 2001 a 2002, alebo od toho, že dátum uplynutia jeho platnosti koliduje s oznámením napadnutého rozhodnutia alebo nasleduje tesne po ňom, pretože pre prvú skupinu výhoda sporného režimu uplynie 31. decembra 2010, kým pre druhú skupinu sa žiadne prechodné obdobie nestanovuje.

173 Z toho vyplýva, že Komisia tým, že neprijala prechodné opatrenia pre koordinačné centrá, ktorým povolenie skončilo súčasne s oznámením tohto rozhodnutia alebo tesne po jeho oznámení, porušila všeobecnú zásadu rovnosti.

174 Z vyššie uvedeného vyplýva, že napadnuté rozhodnutie musí byť zrušené v tej časti, kde nestanovuje prechodné opatrenia pre koordinačné centrá, o ktorých žiadostiach o obnovu platnosti povolenia nebolo v deň oznámenia napadnutého rozhodnutia ešte rozhodnuté, alebo ktorých povolenie malo skončiť súčasne s oznámením tohto rozhodnutia alebo tesne po jeho oznámení.

175 V časti, kde bolo žalobám vyhovieť, nie je potrebné skúmať ďalšie v nich uvedené žalobné dôvody.

O trovách

176 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Podľa ods. 3 tohto článku môže Súdny dvor rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania, ak účastníci konania nemali úspech v časti alebo vo viacerých častiach predmetu konania.

177 Keďže Belgické kráľovstvo navrhlo, aby Súdny dvor zaviazal Komisiu na náhradu trov konania a Komisia nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazajú ju na náhradu trov konania vo veciach C-182/03 a C-182/03 R.

178 Keďže Forum 187 navrhlo, aby Súdny dvor zaviazal Komisiu na náhradu trov konania a Komisia čiastočne nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazajú ju na náhradu polovice trov konania Forum 187 vo veci C-217/03 a na náhradu všetkých trov konania vo veci C-217/03 R.

179 Naopak, keďže Súd prvého stupňa zaviazal Forum 187 na náhradu trov konania vo veci, v ktorej došlo k vydaniu už citovaného uznesenia Súdu prvého stupňa Forum 187/Komisia, je opodstatnené zamietnuť návrh Forum 187, aby Súdny dvor zaviazal Komisiu na náhradu trov konania vynaložených na tomto stupni.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Rozhodnutie Komisie 2003/757/CE zo 17. februára 2003, týkajúce sa schémy pomoci poskytnutej Belgickom v prospech koordinačných centier usadených v Belgicku, sa zrušuje v časti, kde nestanovuje prechodné opatrenia pre koordinačné centrá, o ktorých žiadostiach o obnovu platnosti povolenia nebolo v deň oznámenia napadnutého rozhodnutia ešte rozhodnuté, alebo ktorých povolenie malo skončiť súčasne s oznámením tohto rozhodnutia alebo tesne po jeho oznámení.**
2. **Žaloba Forum 187 ASBL sa v zostávajúcej časti zamietla.**
3. **Komisia Európskych spoločenských je povinná nahradiť trovy konania vo veci C-182/03 a polovicu trov Forum 187 ASBL vo veci C-217/03.**
4. **Komisia Európskych spoločenských je povinná nahradiť trovy konania vo veciach C-182/03 R a C-217/03 R.**

Podpisy

* Jazyky konania: francúzština a angličtina.